

Laatdienst: 7 december 2008
Kapelkerk, Laat 80, Alkmaar
Voorganger: Gonny Loman
Serie: Ommekeer
Thema: Johannes de Doper
Tekst: Lucas 3

Schriftlezing: Lucas 3, 1 – 6.

In het 15de jaar van de heerschappij van Tiberus, de keizer, toen Herodus viervorst was over Galilea, ... Tijdens de regering van het kabinet Balkende 4, de laatste maanden van de regering Bush in de Verenigde Staten, ten tijde van krediet crises, en economische recessie in bijna alle landen van de wereld. Het is deze wereld waar ik in leef, werk, liefheb, hier en nu. In deze wereld, mijn wereld, met ziek en zeer, en zorg. In deze wereld, onze wereld, met ziekte, onzekerheid en dood in de nabije kring. In deze wereld waar oorlog heerst in Afghanistan, Irak, onrust in India. In deze wereld, in Kongo, waar volkeren elkaar vervolgen, uitmoorden. Deze wereld waar in Brazilië mensen omkomen door natuurrampen. Komt het woord van God, in de woestijn, tot Johannes, zoon van Zacharias. Komt Gods woord ook nu in de woestijn. Herken ik de woestijn eenzaamheid, verlatenheid? Ik wordt overspoeld door onmacht als ik mijn oude moeder zie, weerloos, als een triest vogeltje in dat grote voor haar onbekende ziekenhuis. Ik lig wakker van de vraag hoe het verder moet. Ik hoor woestijn verhalen van mensen in het ziekenhuis, en zie hun worsteling. In die woestijn, eenzaamheid, die stilte, de oorverdovende stilte. Kan ik het daar uithouden, met mijn gedachten, mijn verdriet onder ogen zien. Kan ik daar Gods stem horen, ben ik afgestemd op die taal, dat woord in de woestijn. Kan ik dat, wil ik dat, omkeren, omkeren van mijn eigen gelijk, van eigen belang, mijn eigen verdriet en pijn...

Schriftlezing: Lucas 3, 7 – 9

Wie heeft jullie wijsgemaakt dat je de komende toorn kunt ontvluchten ? Het leven is niet te ontvluchten, de pijn, het verdriet, ziekte, dood? Het leven met haar goede en kwade dagen moet ik onder ogen zien, ik moet er mee dealen. Alles wat het leven brengt heeft zo zijn eigen dynamiek, ik heb het leven niet in de hand, er is niets te ontvluchten, ik kan niemand iets besparen, is dat onmacht? Of juist kracht? kan in het niets, in de duisternis kan daar het licht weer dagen? En begin niet met in jezelf te zeggen: 'wij hebben toch Abraham als vader.' Het geloof heeft het kwaad in de wereld niet doen afnemen, geloof wordt zo vaak als dekmantel gebruikt voor geweld, of om eigen gelijk te halen, hebben de goddelozen dan toch gelijk als ze zeggen: er is geen God? Welke zekerheid is er dan wel gegeven? Vruchten voortbrengen. Ben ik een boom die goede vruchten voortbrengt? En wie beoordeelt dat? Ben ik dat zelf, is dat de ander, is dat God? Het moet nog veel leger worden in mijn ziel. Zingen, bidden, woordeloos, zonder stem, zonder klank. Hoor en zie mij aan God.

Schriftlezing: Lucas 3, 10 - 14

De menigten vroegen Johannes: wat moeten wij doen dan ? (Johannes betekent: God is genadig.) Johannes wijst het volk een weg; ommekeer is terugkeer naar de oorspronkelijke roeping. Welke roeping is dat? Doper wat moeten wij doen? Het is een verademing dat hij antwoord geeft op die vraag. Hij is nog geen modern mens, deze profeet. Hij zegt niet: wat dacht je er zelf van? Hij gebiedt, in de beste Torah en profeten tradities. Hij komt met radicale woorden. Aan alle kanten kapt hij de sluiptwegen af van: elfrechtvaardiging, zelfverheffing, zelfbevestiging, zelfverdediging. De doop is geen garantie tegen Gods woede vanwege het onrecht op aarde. Ik sta niet automatisch aan de goede kant, afkomst is geen uitvlucht. Om goede vruchten gaat het. Radicaal anders moet het, leven delen. Delen met mensen die niets hebben. Ik moet het voelen in mijn eigen leven, in mijn eigen portemonnee. De ene mens mag geen slachtoffer worden van de ander. Ommekeer is: dat mensen zich omkeren naar elkaar; de rijke naar de arme, de sterke naar de zwakke, gezonde naar de zieke. En keer ik mij om? Of blijf ik veilig in mijn hokje. Wentel ik mij in mijn religieuze ervaring die zo goed voelt, dat ik er steeds naar terug verlang. Daar in wil blijven? Wat moet ik doen hier en nu? die vraag blijft, altijd. Ik wordt geroepen mens waar ben je? En steeds opnieuw antwoorden zoeken, hoe? , waar ? Elke dag opnieuw.

Schriftlezing: Lucas 3, 15 – 18

Vol van verwachting was het volk. Verwachten, advent, uitzien naar het licht, nieuw leven, stil worden, naar

binnen keren, voorbereiden, niet alleen de buitenkant, dat gaat bijna vanzelf, de stad is er vol van, maar de binnenkant voorbereiden, verwachten. Hoe herken ik de Messias? Waar komen er glimpen van het Messiaans rijk naar voren ?

Ik doop jullie met water, ik, maar komen zal die sterker is dan ik. Hij zal jullie dopen in heilige geest en vuur. Door de Jordaan heen gaan betekent sinds Josua: de beloften van de Thora in praktijk brengen. Daarom dompelt Johannes de mensen onder in Jordaanwater. Daarmee worden ze van woestijnbewoners gemaakt tot beloofdelandlopers. Gedoopt met water, ben ik al door de Jordaan heen?, ben ik al een beloofdelandloper? of verlang ik terug naar de vleespotten van Egypte? En dan de belofte, dat we gedoopt worden met heilige Geest en met vuur, is dat merkbaar, zichtbaar? Of weer ik dat af? laat ik het voorbij gaan? Ommekeer? Een moment, door doop met Geest en Vuur? Of levenshouding? geraakt door de Geest, in vuur en vlam, duidelijk welke kant het op moet? Kan ik omkeren, hoe vaak wend ik me niet af, ga mijn eigen weg, kies ik voor eigen belang, ik wil me laten vermurwen door die stem die roept in de woestijn, verlang naar dat woord dat richting geeft.

God, kom met uw geest, met uw vuur...